

Asia: VN/14777/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle sairauspäivärahan muutoksia ja sosiaaliturvarahastojen säästöjen kanavointia koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa sosiaaliturvarahastoihin kohdistuvien säästöjen kanavoinnista?

-

Lausuttavaa sairauspäivärahan laskentakaavan muuttamisesta?

-

Lausuttavaa taloudellisista vaikutuksista?

Kuntien näkökulmasta muutosten kokonaisvaikutukset koostuvat useista eri suuntiin vaikuttavista tekijöistä. Kuntatalouden osalta kokonaistaloudelliset vaikutukset on kuvattu ja arvioitu esitysluonnoksessa puutteellisesti (esimerkiksi sairauspäivärahan ja kuntoutusrahan laskun vaikutukset kunnallisverojen kertymään). Jääkin epäselväksi, miten esitys kokonaisuudessaan vaikuttaa kuntatalouden vahvistamiseen.

Mikäli muutoksella on vaikutusta, kuten ennakoidaan, toimeentulotukeen menoja kasvattavasti, niin sillä on taloudellisia vaikutuksia kuntaan. Kunnille on edelleen jäänyt velvollisuus osarahoittaa toimeentulotukimenoja, vaikei kunnilla käytännössä ole mahdollisuuksia vaikuttaa toimeentulotukeen. Tänä vuonna kunnat maksavat 331 milj. euroa ja Tampere 23,1 milj. euroa toimeentulotuesta ja summat vähennetään peruspalvelujen valtionosuudesta.

Lausuttavaa työllisyysvaikutuksista?

Pienten ja keskisuurten yritysten työnantajamaksut kasvavat hieman uudistuksen myötä. Työnantajakustannusten pienikin nousu voi vaikuttaa työllistämiskynnykseen PK-sektorilla. Työllistämiskynnyksen noustessa kanavoinnin muutosten työllisyysvaikutukset ovat negatiivisia.

Lausuttavaa vaikutuksista kotitalouksiin?

Raskaimman taakan uudistukseen liittyvistä sosiaaliturvavaleikkauksista kantavat yhden huoltajan kotitaloudet ja pitkäaikaissairaat, joiden taloudellinen tilanne voi heikentyä merkittävästi leikkausten seurauksena.

Taloudelliset vaikutukset kotitalouksille realisoituvat maksuosuuksien kasvun ja verotuksen kiristymisen kautta sekä etenkin korvaustason alentumisen seurauksena. Negatiivisimmat vaikutukset kohdentuvat melko pienituloisille esim. yhden huoltajan perhekunnille ja pitkäaikaissairaille. Yllättävät ja pitkittyvät terveydelliset haasteet aiheuttavat muutosten takia yhä pahempia taloudellisia ongelmia sairastuneille ja heidän perheilleen. Etenkin edellä mainittujen kohderyhmien osalta muutokset voivat kasvattaa asumistuki- ja toimeentulomenoja. Kunnat rahoittavat edelleen osan toimeentulotuesta, joten tällä on merkitystä kuntatalouden kannalta.

Lausuttavaa vaikutuksista yrityksiin ja muihin työnantajiin?

-

Lausuttavaa vaikutuksista viranomaisiin?

-

Lausuttavaa muista yhteiskunnallisista vaikutuksista?

Yhteiskunnan näkökulmasta uudistus voi johtaa epätarkoituksenmukaisiin ratkaisuihin yksilötasolla, koska ratkaisuja joudutaan tekemään taloudellisilla perusteilla. On mahdollista, että sairaat tai kuntoutustarpeessa olevat henkilöt eivät hakeudu ensisijaisen, mutta nykyistä matalatasoisemman etuuden piiriin. Työskentely sairaana, kuntoutuksen viivästyminen tai esimerkiksi työttömyysetuuden nostaminen sairauspäivärahan sijaan, voivat johtaa ongelmiin työyhteisössä, kärjistyneisiin tilanteisiin sairaudenhoidossa ja kuntoutuksen viivästyminen sekä epäoikeudenmukaisuuteen eri etuuksien rahoitusvastuun jakautumisessa.

Nämä vaikutukset voivat olla haitallisia kansantalouden kokonaisuuden, työllisyysasteen ja työn tuottavuuden kehityksen kannalta.

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

-

Mikkonen Tuula

Tampereen kaupunki - Päätös: pormestari Kalervo Kummola 9.8.2024 §94.

Lisätiedot: työllistymisen monialaisen tuen palvelujen johtaja Tommi

Eskonen, puh. 050 361 1052, etunimi.sukunimi@tampere.fi